

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Žurnāla "Latvijas Lopkopis" novembra numurā 2
- Cik maksā tehnikas izmantošana? 4
- Jaunākais grāmatvedības un nodokļu jomā 6

- Rūpes par mitrumu mainīgas ziemas apstākļos 7
- Kalpošana augsnes ielabošanai 8

- Samazinātās augsnes apstrādes izvērtējums ziemas kviešu sējumā 10
- Bojātu egļu izvākšana no meža ir prioritārs pasākums 12
- Jauna Eiropas produktu datu bāze 13
- Jauna ES produktu pavārgrāmata 13
- Lauksaimniecības produkcijas apjoms aug 13
- Svarīgākie datumi, kurus lauku uzņēmējs nedrīkst aizmirst 2021. gada janvārī 14
- Alternatīvais finansējums uzņēmējdarbībai 15

Foto: Uģis Avots

AKTUALITĀTES

LLKC – AUGSNE ZEMNIEKU GUDRAI AUGSMEI

Šis gads ikvienam devis **vienu pārdomām – nepieredzētie apstākļi lika pārvērtēt savas ikdienas vajadzības un tālāko darbību. Kāds gads bijis mums Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrā (LLKC), kā strādāsim turpmāk, par to LLKC valdes priekšsēdētājs MĀRTIŅŠ CIMERMANIS.**

Zemniekiem teju ik gadu jāreķinās ar dažādiem dabas radītiem pārbaudījumiem, bet pārbaudījumu, kādu sagādāja Covid-19, neviens nevarēja paredzēt. Uzskatu, ka arī tas ir dabas pārbaudījums, jo šī slimība ir dabisko procesu sastāvdaļa, iespējams, pašu cilvēku provocēta. Tas raisa pārdomas par mūsu mijiedarbību ar dabu, cik varam iejaukties dabas procesos, un, kā daba uz to reaģē. Jau iepriekš bija dzirdēti komentāri, ka klimata izmaiņas ir izdomātas, galvenais ir dot gāzi grīdā un veicināt patēriņu. Tagad ir pamats pārdomāt, cik ilgtspējīga ir mūsu

darbība ne tikai mūsu mūža garumā, bet arī nākamajām paaudzēm.

Neskatoties uz šī gada īpašajiem apstākļiem, lauksaimnieku darbs ne mirkli nav apstājies. Zemnieki strādā uz lauka, fermās, viņu ģimenes šo darbu dara pat tad, kad tās skāris vīruss. Darbs neapstājas. Darbs ir jādara.

Zemnieki spējuši saglabāt mieru, neskatoties uz to, ka samazinājās piena un gaļas cenas. Vienlaikus augkopjiem gads bija labs, kaut arī daudzviet labība pēc Jāņiem sakrita veldrē. Augkopībā mums ir par ko priecāties, jo graudu cenas turpina būt pietiekami augstas un ražas bija labas.

Mēs lēnām un neatlaidīgi attīstāmies, par to liecina kaut vai ES statistikas biroja Eurostat apkopotā informācija par lauksaimnieciskās produkcijas izlaidi 2019. gadā, kas rāda – Latvijai izaugsme bijusi ES valstīs visstraujākā. Varam lepoties ar paveikto, bet apstāties nedrīkstam.

Covid-19 mācības ir jāņem vērā. Pirmā no tām – zemniekiem ir jāspēj sadarboties. Otrā, par ko nopietni esam domājuši arī mēs LLKC –, nepieciešami ilgtermiņa risinājumi, mehānismi krīzes pārvarēšanai. Uzskatu, ka risinājumi ir jāvērtē individuāli katrai saimniecībai. Jāpalīdz tiem, kurus krīze skar, uz ko vedina arī ES, norādot, ka kompensācijām jābūt tieši saistītām ar krīzes, ne neveiksmīgas uzņēmējdarbības ietekmi. Dažiem zemniekiem krīze bija arī pirms kovida.

Jārēķinās ar jaunām saziņas formām gan zemniekiem, gan arī mums – LLKC. Šajā jomā redzam, ka kovids nojauc robežas. Konferencēs un mācībās, kas notiek attālināti, var pieslēgties ne tikai no Balviem vai Alūksnes, bet arī no Āfrikas, Indijas, no visas plašās pasaules. Mums ir jaunas iespējas klausīties lektorus gan piensaimniecības, gan augsnes apstrādes, gan citās tēmās.

► 2. lpp.

AKTUALITĀTES

ŽURNĀLA "LATVIJAS LOPKOPIS" NOVEMBRA NUMURĀ

Pārtikas nozare, tajā skaitā piensaimniecība, piedzīvo straujās pārmaiņas – mainās cilvēku ēšanas paradumi, aktivizējas vides aizsardzības kustības, kam seko valdību pieņemti aizvien plašāki regulējumi lauksaimniekiem.

Kādi ir "piena pasaules" izaicinājumi un tendences, par to lasiet jaunajā "Latvijas Lopkopis" numurā. Tajā plašs ieskaits LLKC konferences "Klimatam un videi draudzīga piensaimniecība Eiropas Zaļā kursa ietvaros. Bioloģiskās piensaimniecības potenciāls nākotnē" saturā.

Ieskatu konferencē sniedz žurnāla galvenā redaktore un LLKC Apgāda vadītāja Iveta Tomšone, izklāstot Straptautiskā piena pētniecības tīkla IFCN prognozes. LLKC Lopkopības nodaļas vadītāja un žurnāla nozaru redaktore Silvija Dreijere sadarībā ar *NorFor* pētniecības vadītāju Nikolaju Ingemanu Nilsenu izklāsta konferencē runāto par emisiju novērtēšanu un optimizēšanu piena lopkopībā ar *NorFor* ēdināšanas programmu. Savukārt LLKC ekonomikas konsultants Ravis Andersons izanalizējis, cik izmaksā bioloģiskā piena ražošana Latvijā.

Žurnālā piedāvājam arī piena

lopkopības iekārtu tehnologa Andra Kurga plašu ieskatu dažādajās slaukšanas iekārtu piedāvājumā, kur raksturo to priekšrocības un trūkumus.

LLKC būvinženieris Kristaps Stūriška raksta par ziemas sezonai aktuālo tēmu – kondensāta veidošanos ēkās un sniedz padomus tā apkarošanai.

Gan piena, gan gaļas liellopu audzētājiem noderēs LLKC lopkopības konsultantes Lailas Plītas raksts par to, cik daudz ūdens nepieciešams teļiem. Saimnieku pieredzes rubrikā par to, kā Beverīnas novada "Storu" mājās saimnieko Maija Zvirbule, kura nobaro Šarolē tīršķirnes liellopus un sadarībā ar SIA "Terūna" pārdošanai tiešajā tirdzniecībā piedāvā nogatavinātu liellopu gaļu.

Aitkopjiem noderēs Latvijas Aitu audzētāju asociācijas aitū vērtēšanas ekspertes Dinās Avotiņas padomi, kādam jābūt aitū barības nodrošinājumam ziemas periodā.

Savukārt Latvijas Cūku audzētāju asociācijas izpilddirektore Dzintra Lejniece raksta par situāciju cūkgaiļas tirgū – *Covid-19* un Āfrikas cūku mērā dēļ tik grūti laiki šajā nozarē vēl nav pieredzēti.

Žurnāliste Dace Millere sniedz ieska-

tu Latvijas siltasiņu šķirnes sporta tipa zirgu vērtēšanas finālā "Rudens pārle 2020", kas risinājās Latvijas Jātnieku federācijas sporta centrā "Kleisti".

Kā ierasts, žurnālā nozares ziņas no Latvijas un ārzemēm, labas veselības uzturēšanas padomi, saimnieku aptauja, receptes un anekdotes.

Atgādinām, ka žurnālu "Latvijas Lopkopis" iespējams abonēt VAS "Latvijas Pasts" pasta nodaļās visā Latvijā, abonēšanas indekss – 2044, pasūtīšanu iespējams veikt arī elektroniski "Latvijas Pasts" mājaslapas elektroniskās abonēšanas sadaļā: https://abone.lv/lv/latvijas_preses_izdevumi/zurnali/2044/2021_gads/

Žurnālu var iegādāties arī Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrā Ozolniekos. **LL**

Iveta Tomšone, LLKC Apgāda vadītāja

◀ 2. lpp.

To pieredzējam mūsu organizētajās konferencēs – gan novembrī notikušajā piensaimniecības, gan decembra bioloģiskās lauksaimniecības konferencē. Tas, saprotams, prasa jaunas digitālās pielāgošanās prasmes. Līdzšinējā mūsu pieredze ir pozitīva, dzirdam arī labas atsauksmes. Ikvienam ir iespējas piedalīties, atrodoties jebkurā vietā, kur ir pietiekami labs internets. Vai arī noklausīties lektorus sev pieņemamā laikā, jo viss konferencēs runātais ir pieejams mūsu – LLKC – informatīvajos kanālos, tajā skaitā *youtube*.

Pie pozitīvajiem apstākļiem jāpieņem cilvēku atgriešanās laukos un lielāka pievēršanās Latvijas mazo ražotāju produktiem. LLKC projekta "Novada Garša" katalogs pieredzēja teju sprādzienveida attīstību – ja pērn gada beigās katalogā www.novadagarša.lv bija tikai pārsimts mazo ražotāju, tad tagad

viņu skaits ir tuvu pie 800, un tas turpina pieaugt. Protams, mums jāturpina strādāt, lai šis katalogs būtu vēl ērtāks. Vēlamies iesaistīt arī pašvaldības, lai tās to izmanto kā informācijas rīku pašvaldību rīkotajiem iepirkumiem.

Lai attīstītu visu pārtikas ķēdi, sākot no ražošanas līdz pat loģistikai, ir nepieciešams attīstīt kooperāciju. Tās nozīmīgums izceļas tieši šajos apstākļos, bez kooperācijas nekur tālu netiksim, mazs vai liels, ir svarīgi savstarpēji sadarboties. Cilvēki pamazām apjauš sadarbības nozīmi, par ko liecina arī viedo ciemu veidošanās. Ir vietas, kur cilvēki saglabājuši savstarpējās sadarbības gēnu teritoriju attīstībai, veidojot kopīgus pasākumus, tajā skaitā tirdziņus.

Man ir liels prieks, ka šogad pieredzējam arī piekrastes cilvēku aktivizēšanos – esam bijuši klāt pie biedrības "Mazjūras zvejnieki" dibināšanas En-

gures pusē. Jau sen ko tādu gaidīju, un man ir gandarījums, ka beidzot arī šajā jomā atrodas līderi, kam mēs ar saviem spēkiem varam nākt talkā, lai attīstītu nozari. Mazie piekrastes zvejnieki bija nepelnīti aizmirsti, jo nozarē priekšplānā bija kuģu sagriešanas un konservu ražošanas tēma. Līdz šim bija piemirsts, cik Latvijai ir būtiska mūsu tradīciju, tajā skaitā piekrastes zvejas tradīciju, saglabāšana. Mums vēl ir spēcīgi vīri, kuri ikdienā dara smagu, paaudzēs mantotu darbu, un mēs viņiem varam palīdzēt. Viens no mūsu darbiem ir sabiedrībai skaidrot un popularizēt mūsu cilvēku darbu, lai kur tas tiek veikts – jūras piekrastē, mežos, uz lauka vai fermās.

Zaļā kursa iespējas

Šis gads iezīmējies ar aizvien aktīvāku ES darbību jaunās zaļās politikas izstrādē.

▶ 3. lpp.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

◀ 2. lpp.

Šogad apstiprinātas divas nozīmīgas stratēģijas – “No lauka līdz galdam” un Bioloģiskās daudzveidības stratēģija. Saskaņā ar tām tiek turpināta ES Kopējās lauksaimniecības politikas reforma. Arī Latvijā tiek gatavota jauna lauku attīstības stratēģija. Te gan jāsaņem, ka man pietrūkst kvalitatīvas ekspertu līmeņa debates. Uzskatu, ka ES piedāvātais Zaļais kurss Latvijai dod vairāk iespēju, tas nav slogs. Es redzu iespēju mūsu produktu tirgus plašināšanai. Tiekoties iepriekš klātienē un šobrīd attālināti ar Īrijas, Nīderlandes, Dānijas zemniekiem, dzirdam, ka viņi rēķinās ar tirgus pieprasījuma izmaiņām – sabiedrības pieprasījums pēc videi neitrāli ražotiem produktiem ievērojami pieaug. Tas nav tālās nākotnes, bet jau šodienas jautājums –, kā saražot produktu, uz kura iepakojuma var rakstīt, ka tas ražots atbildīgi pret vidi. Tas ir būtiski arī tādēļ, lai varētu sadarboties ar tirdzniecības ķēdēm, kas seko sabiedrības pieprasījumam. Dažādi sertifikāti, kas apliecina videi draudzīgu ražošanu, piemēram, “GlobalG.A.P.”, jau tiek uztverti kā standartvajadzība, lai uzsāktu sadarbību ar pārtikas ražotāju.

Nākotnes lauksaimniecības stratēģijas izstrādes debates lauksaimnieku organizāciju pārstāvju vidē šobrīd Latvijā iezīmē negatīvu tendenci –, notiek savstarpēji uzbrukumi, uzbrukumi bioloģiskajai lauksaimniecībai, kas pamatā saistīti ar bailēm, ka kaut kas var tik atņemts – zeme, maksājumi vai kas cits. Nenotiek ieklausīšanās sabiedrības vēlmēs, kas aizvien vairāk nostājas bioloģiskās lauksaimniecības un tīras pārtikas ražošanas pusē. Šo tendenci redzam, analizējot arī aktivitātes “Novada Garšas” katalogā, kur pārtikas ražotājus meklē galvenokārt labi pārtikušas mājsaimniecības, kas grib ģimenes galdā celt veselīgu, dabīgu pārtiku, zinot, no kurienes tā nākusi. Zemniekiem ir jābūt gataviem šādam pieprasījumam. Latvijai ir jābūt gatavai radīt videi draudzīgas pārtikas shēmas Latvijas un, iespējams, arī Skandināvijas patērētājiem.

Tātad, lauksaimniecības stratēģijas debatēm ir jābūt nevis par to, vai un kā atbalsīt jaunu traktoru, graudu torņu un tamlīdzīgu vajadzību finansēšanu, bet – kā atbalsīt jaunu, videi draudzīgu saimniekošanas sistēmu ieviešanu. Diemžēl dažkārt zemnieks cīnās pret zemnieku,

Foto: Iveta Tomšone

LLKC valdes priekšsēdētājs Mārtiņš Cimermanis

nevis tiek piesaistīti pētnieki, kas veic modulācijas dažādām saimniecībām par pielāgošanos vides prasībām. Šeit būtu vērts pamācīties, piemēram, no nīderlandiešiem, kas spiesti šādas modulācijas veikt par dažādu saimniekošanas modeļu maiņu, par būvniecību, dzīvnieku ēdināšanu. Viņiem sabiedrība vairs neļauj izvērst intensīvu saimniekošanu. Uzvarētāji tirgū būs tie, kas pirmie šo pielāgošanos veiks.

Tātad – Zaļais kurss ir iespēja, bet mums ir jāatrod savstarpēja sapratne un tolerance diskusijās, domājot par kopīgo labumu. Mums jābūt gudriem, lai nepalaistu ES finansējumu vējā, pirmkārt jau ES piedāvāto tā saukto kovidnaudu jeb finansējumu no ES atvēršanas instrumenta. Primāri tā būtu jāiegulda zaļajā ekonomikā, rūpīgi piešķatot, lai zem vārda “zaļš” nenokļūtu projekti, kas dod labumu tikai dažiem. Es šo naudu ieguldītu videi draudzīgu novietņu un pārējo lauksaimniecības būvju būvniecībā, kooperācijā, kas nodrošina efektīvu jaudīgas un modernas tehnikas izmantošanu.

Mūsu darbi nākotnei

Šobrīd strādājam pie jaunās LLKC darbības stratēģijas nākamajiem pieciem gadiem. Izšķiroši svarīga ir zināšanu pieejamība, jo īpaši, ņemot vērā Zaļā kursa un ar to saistīto politiku uzstādījumus. Nepieciešama tālāka zināšanu sistēmas pilnveide, vēl ciešāk integrējot zinātni praktiskajā saimniekošanā, kur konsultantu loma ir īpaši svarīga. Tādēļ

mūsu stratēģija paredz ilgtspējīgu konsultāciju sistēmas attīstību ar motivētu komandu, ziņošanai speciālistiem.

Ir jāieguda nauda izglītībā. Nevar izglītības sistēmai prasīt, lai tā dod vislabāko, kas pasaulē pieejams, tajā neko neieguldot. Mēs varam jautāt skolām, kādēļ tās mums nedod lieliski izglītus speciālistus, bet, redzot, cik tajās ieguldīts, nolaižas rokas. Tas attiecas arī uz konsultāciju sistēmu, mēs esam izglītības sistēmas atspulgs. Tādēļ nepieciešami ieguldījumi konsultantu zināšanās, sistēmā kopumā.

Uzskatu, ka mūsu darbs ir pielikt savu roku lauksaimniecības biznesa – mazā un vidējā – stiprināšanā. Atbalstīt tos, kas vēlas turpināt godīgi strādāt, attīstīt uzņēmumu ilgtermiņā, nodrošināt ģimenes labklājību arī nākamajām paaudzēm. Tas ir Latvijas lauku spēks.

Noteikti turpināsim darbu ar jauniešiem, tajā skaitā “Laukiem būt!” projektu. Ir būtiski sniegt atbalstu jauniešiem, kuri vēlas gudri un veiksmīgi saimniekot laukos. Stiprināsim sadarbību ar lauku profesionālajām skolām, palīdzot pasniedzējiem kļūt stiprākiem, strādāt ar labākiem mācību materiāliem.

Pildīsim arī valsts deleģētās funkcijas, skaidrojot jaunās KLP elementus. Mums jānodrošina visiem zemniekiem – sākot no Ludzas līdz pat Liepājai – vienāda informācija par Zaļo kursu un citām lauku politikas lietām. Zemniekam ir jāpalīdz, viņam nav daudz laika meklēt informāciju, lasīt, bet tai ir jābūt ātri un ērti pieejamai.

Kolīdz varēsim, mēs atgriezīsimies pie lauka dienām un citiem klātienē pasākumiem, kas zemniekiem ir svarīgi. Šos pasākumus rūpīgāk plānosim atkarībā no epidemioloģiskās situācijas. Veidosim pasākumus koncentrētākus, īsākus. Šodienas attālinātie semināri pierāda, ka lektori spēj sniegt vajadzīgās zināšanas, runājot īsi.

Mūsu vērtība ir zemnieki, jo stiprāki viņi ir, jo gandarītāki varam būt mēs. Mēs esam augsne, uz kuras rodas iespēja zemniekiem augt. Mums svarīgi būt par labu augsni, katram mūsu padomam ir jābūt auglīgam. Tas, protams, ir liels izaicinājums, jo prasa ieguldīt konsultantos.

Zemnieki arī šajos apstākļos ir mierīgi, un aicinu šo mieru arī saglabāt. Vienlaikus būt vērtīgiem, raugoties dabā, un nepārvērtēt cilvēka iespējas dabas priekšā. Jābūt ilgtspējīgiem!

LAUKSAIMNIECĪBAS TEHNIKA

CIK MAKSĀ TEHNIKAS IZMANTOŠANA?

Nācies dzirdēt, ka kāds nav mierā ar piena iepirkuma cenām, jo ar to neesot iespējams nosegt nesamērīgi augsto piena pašizmaksu. Tas, protams, ir vērā ņemams apgalvojums, kas jārespektē, taču brīdī, kad tiek uzdots jautājums – cik tev tas piena litrs maksā, atbilde ir izplūdusi un nekonkrēta. Nu labi, cik maksā viena sagatavotā skābarības tonna? To jau neesot iespējams izrēķināt... Te nu ir tā pretruna – pieņu saražot esot dārgi, bet, cik maksā piena ražošanas pamatresurss – rupjā lopbarība, to pateikt nevaram.

Turpinot tālāk, nonākam vēl dziļākā “purvā”, jo, nezinot izmaksu struktūru, ir faktiski neiespējami izanalizēt savas ražošanas plusus un mīnus – nav iespējams konstatēt pozīcijas, kur iespējams ietaupīt līdzekļus un padarīt savu ražošanu efektīvāku. Jo trūkst elementāras sapratnes, trūkst pamatzināšanu. Labā ziņa ir tāda, ka visu iespējams iemācīties un apgūt. Tad nu uz priekšu – šoreiz mēģināsim saprast, kā aprēķināt lauksaimniecības tehnikas izmaksas.

Izmaksu sastāvdaļas

Lai tiktu pie skaidrības, cik maksā konkrēts pakalpojums, jāsāk ar izmaksu struktūru. Tehnika ir jāiegādājas, jāapkopj, jāremontē un jāuztur – gan pašgājējmašīnas un traktori, gan arī lauksaimniecības mašīnas un dažādas iekārtas. Lai to visu padarītu, ir nepieciešami gan finanšu, gan cita veida resursi, gan arī darbaspēks un saprātīga procesa vadība. Tad nu esam nonākuši pie tehnikas izmaksas veidojošām sastāvdaļām, kas pamatā ir fiksētās un mainīgās izmaksas. Sīkāk sadalot: finanšu resursu izmaksas; remontu un tehnisko apkopju izmaksas; amortizācijas izmaksas; uzturēšanas izmaksas; degvielas izmaksas un visbeidzot – darbaspēka izmaksas. Katrs no šiem izmaksu posteņiem ir sīkāk definējams un precīzi izrēķināms. Bet pats svarīgākais, ka katru no šiem posteņiem ietekmē faktori, kas galvenokārt atkarīgi no pašiem darbu veicējiem – no dažādām izvēlēm, no izglītības un izpratnes līmeņa. Tagad par katru izmaksu posteni sīkāk, ņemot par piemēru agregātu, kas sastāv no 200 ZS traktora un 6 m platas tiešās sējas sējmašīnas.

Finanšu resursu izmaksas

Ja skatāmies šo izmaksu posteni, tad jāvērtē, ka to naudu, par ko pērkam kādu tehnikas vienību, vienmēr var izmantot arī savādāk, piemēram, noguldīt bankā “uz procentiem”. Tāpēc šīs izmaksas jārēķina kā starpība starp to, ko varētu iegūt, un to, kas jāmaksā bankai par kredītu (protams, ja nepērkam bez kredītlīdzekļu piesaistīšanas). Šajā gadījumā pieņemsim, ka starpība ir 4%. Mūsu traktora tirgus vērtība šobrīd ir 104 tūkst. eiro, procentu starpība ir 4%, tātad finanšu resursu izmaksas traktoram ir 4% no 104 000, kas ir **4160 eiro** gadā. Analogi aprēķinām šo izmaksu posteni arī sējmašīnai, kas ir tieši tikpat daudz, jo arī sējmašīnas tirgus vērtība mūsu gadījumā ir 104 tūkst. eiro.

Remontu un tehnisko apkopju izmaksas

Šajā sadaļā runājam par visu, kas saistīts ar tehnikas remontiem un apkopēm: rezerves daļas, remontu materiāli, instrumentu izmantošana un uz šo visu attiecināmais darbaspēks. Lai nebūtu pārāk sarežģīti rēķināt, parasti šīs izmaksas izsaka procentos no tehnikas vērtības vai arī ņem no iepriekšējo gadu pieredzes. Mūsu gadījumā pieņemsim, ka traktoram remontiem un apkopēm būs 5%, bet sējmašīnai 4%. Izrēķinām reālos ciparos un iegūstam, ka traktoram gadā tērēsim 5% no 104 tūkst., kas ir **5200 eiro**, bet sējmašīnai 4% no 104 tūkst., kas ir **4160 eiro** gadā.

Amortizācijas izmaksas

Tās ir izmaksas, kas obligāti jārēķina, lai brīdī, kad konkrētā tehnikas vienība būs savu nokalpojusi, mums būtu resursi, lai iegādātos citu. Amortizācija tiek rēķināta atkarībā no tā, cik gadus plānojam tehniku izmantot un par kādu cenu pēc tam pārdot. Mūsu gadījumā gan sējmašīnu, gan traktoru plānojam izmantot 5 gadus, bet pārdot attiecīgi par 52 un 46 tūkst. eiro. Tātad, atņemot no iegādes cenas (tirgus vērtības) pārdošanas vērtību, starpība jāizdala ar izmantojamo gadu skaitu. Sējmašīnas gadījumā $(104-52)/5 = 10,4$ tūkst. eiro gadā. Traktoram attiecīgi $(104-46)/5 = 11,6$ tūkst. eiro gadā.

Uzturēšanas izmaksas

Te vērtējam nodokļus, nodevas, apdrošināšanu, glabāšanu. Šis ir vismaznozīmīgākais izmaksu postenis, tomēr, lai aprēķins būtu precīzs, ierēķinām arī šo. Sējmašīnai pieņemam **800**, traktoram **1000 eiro**.

Degvielas izmaksas

Šis ir viens no lielākajiem izmaksu posteņiem, kā arī viens no ietekmējamākajiem. Degvielas patēriņš atkarībā no traktora un darba mašīnas tehniskā stāvokļa, traktora agregatēšanas (darba mašīna, motora noslodze), augsnes un laika apstākļiem, kā arī apstrādes dziļuma un darba ātruma mēdz variēt līdz pat 30% robežai. Tā ir atsevišķa un ļoti nopietna tēma. ▶ 5. lpp.

Foto: Jānis Kazotnieks

◀ 4. lpp.

Tagad, zinot mūsu situāciju, pieņemsim, ka šis 200 ZS (149 kW ar īpatnējo degvielas patēriņu 270 g/kWh) jaudīgais traktors, velkot 6 m tiešās sējas sējmašīnu ar ātrumu 11 km/h un sējot 3 cm dziļi, strādā ar aptuveni 75% noslodzi. Šādos apstākļos traktors tērē aptuveni 30 litrus degvielas stundā. To iespējams arī aprēķināt $149 \text{ kW} \times 0,270 \text{ l/kWh} \times 75\% = 30,2 \text{ l/h}$. Dīzeļdegvielas cena degvielas uzpildes stacijā ir aptuveni 1 eiro/l, līdz ar to katra darba stunda degvielas izteiksmē maksā **30 eiro**.

Darbaspēka izmaksas

Visbeidzot – cilvēks, kurš šo visu kontrolē un vada – operators. Jāatzīst, ka šī ir ļoti svarīga sadaļa, jo cilvēki, protams, vēlas labi nopelnīt, tomēr, lai arī ko kāds runā, ietekme uz kopējām izmaksām no darba algas ir niecīga. Kā aprēķināt darbaspēka izmaksas? Šajā postenī jāaprēķina gan darba devējam, ganņēmējam maksājami nodokļi – pilnīgi viss ar cilvēka nodarbināšanu saistītais: darba devēja un darbinieka valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (VASOI), algas nodoklis, neapliekamais minimums, dažādi atvieglojumi un visbeidzot – riska nodeva. Ja standarta darbinieks “uz rokas” (neto) vēlas saņemt, piemēram, 1000 eiro (1432 pirms nodokļu nomaksas), viņa kopējās izmaksas ir 1770, kas, rēķinot, ka mēnesī ir aptuveni 170 darba stundas, veido 10 eiro par stundu. Tādu likmi arī pieņemsim savos aprēķinos, sīkāk algas aprēķinos neiedziļinoties.

Darbaspēka izmaksās jāierēķina arī laiks, kad darbinieks sagatavo tehniku un pabeidz darbu. Atkarībā no

darba veida šis lielums var mainīties, bet mēs pieņemsim, ka tie ir papildus 15%, tātad **11,76 eiro** par stundu.

Cik īsti maksā darba stunda?

Esam tikuši cauri visiem izmaksu posteņiem, tagad apkoposim fiksētās izmaksas: finanšu resursu izmaksas; remontu un tehnisko apkopju izmaksas; amortizācijas izmaksas, kā arī uzturēšanas izmaksas. Sējmašīnai attiecīgi: $4160 + 4160 + 10 \cdot 400 + 800 = 19\,520$ eiro gadā. Traktoram: $4160 + 200 + 11 \cdot 600 + 1000 = 21\,960$ eiro gadā. Pieņemot, ka ar sējmašīnu gadā strādājam 200 stundas (šādā režīmā iespējams apsēt ap 800 ha), bet ar traktoru 900 (darām vēl kādus darbus bez sējmašīnas), varam izrēķināt fiksētās izmaksas uz katru darba stundu: sējmašīnai $19\,520 / 200 = 97,60$ eiro/h, bet traktoram $21\,960 / 900 = 24,40$ eiro/h. Traktoram pieskaitām klāt arī mainīgās izmaksas – degvielu un darbaspēku, iegūstam $24,40 + 30,00 + 11,76 = 66,16$ eiro/h. Kopējās agregāta izmaksas darba stundai iegūstam, saskaitot kopā sējmašīnas un traktora kopējās stundas izmaksas $97,60 + 66,16 = 163,76$ eiro.

Cik tas ir, rēķinot uz hektāru?

Sējot ar 6 m platu sējmašīnu, braucot ar 11 km/h, varam rēķināt, ka apsējam aptuveni 4 ha/h. Tas pie nosacījuma, ja sējam vien 60% no visa laika, ko pavadām darbā. Pārējais laiks aiziet, uzpildot sējmašīnu, pārbraucot to no lauka uz lauku, apsējot lauku galus, malas un ķīļus, kā arī kalibrējot sējmašīnu. Stunda maksā 163,76 eiro, tajā laikā mēs apsējam 4 ha, tātad hektāra apsēšana izmaksā $163,76 / 4 = 41,35$ eiro. Summa

var mainīties: būs lētāk, ja rēķinām, ka sējam, izmantojot bezakcīzes degvielu; būs dārgāk, sējam pakalpojumā, pierēķinot klāt peļņu aptuveni 15%.

Galvenie izmaksas ietekmējošie faktori

Tehnikas cena?

Nē. Ja rēķinām, ka darba parametri un izmantošanas laiks paliek nemainīgi, samaksājot par komplektu dārgāk 20 tūkst. eiro (vienas jaunas vidēji aprīkotas Škoda Kamiq cena), pakalpojuma cena no 41 pieaug vien līdz 45 eiro/ha.

Remontu un apkopju izmaksas?

Nē. Ja remontu un apkopju izmaksas palielina par 50%, pakalpojuma cena no 41 pieaug vien līdz 45 eiro/ha.

Degviela?

Nē. Ja degvielas patēriņu palielina par 50%, pakalpojuma cena no 41 pieaug vien līdz 45 eiro/ha.

Darba alga?

Nē. Ja darba algu “uz rokas” palielina no 1000 līdz 2000, pakalpojuma cena no 41 pieaug vien līdz 44 eiro/ha.

Noslodze?

Jā. Ja samazinām sējmašīnas noslodzi par 50% (800 ha vietā apsējam 400), pakalpojuma cena no 41 pieaug līdz 66 eiro/ha.

Secinājumi

- Tehnikas izmaksu aprēķinu iespējams veikt faktiski jebkādam lauksaimniecības tehnikas kombinācijām.
- Tehnikas izmaksu aprēķins palīdz saprast izmaksu struktūru, izdarīt korekcijas praktiskajā darbībā un plānot tālāko darbību.
- Lielākais izmaksu postenis ir amortizācija – 39%.
- Neticami, ka darbaspēka izmaksas kopējā struktūrā ir vien 7%.
- Svarīgākais izmaksas ietekmējošais faktors ir tehnikas noslodze.
- Lai panāktu optimālus rezultātus un samazinātu izmaksas, rūpīgi jāplāno tehnikas parka sastāvs un tā piemērotība apstrādājamajām platībām.
- Papildu informācijai par tehnikas izmantošanas izmaksu aprēķiniem iesakām apmeklēt vietni http://laukutikls.lv/riki/tehnikas_aprekins/. **LI**

Jānis KAZOTNIEKS,
LLKC Inženiertehnikās
nodaļas vadītājs,
mekanizācijas un vides eksperts
e-pasts: janis.kazotnieks@llkc.lv
tālr. 63050220

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

JAUNĀKAIS GRĀMATVEDĪBAS UN NODOKĻU JOMĀ

Laikā, kad top “Lauku Lapa”, Saeima vēl skata 2021. gada budžeta likumprojektu. Par konkrētām būtiskāko jaunumu aprisēm ziņosim nākamajos izdevuma numuros. Tagad – par aktualitātēm.

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis

Attiecībā uz iedzīvotāju ienākuma nodokli ir pieņemti grozījumi MK noteikumos Nr. 676, kas nosaka neapliekamā minimuma apmēru. 2021. gadā gada diferencētajam neapliekamajam minimumam noteikti šādi parametri:

- maksimālais gada neapliekamais minimums – 3600 eiro (300 eiro mēnesī);
- gada apliekamā ienākuma apmērs, līdz kuram piemēro maksimālo gada neapliekamo minimumu – 6000 eiro (500 eiro mēnesī);
- gada apliekamā ienākuma apmērs, virs kura nepiemēro gada diferencēto neapliekamo minimumu – 21 600 eiro (1800 eiro mēnesī).

Atgādinu, ka katra fiziskā persona ar tai prognozēto neapliekamā minimuma apmēru var iepazīties Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanas sistēmā. Neapliekamā minimuma apmērs tiek noteikts, balstoties uz fiziskās personas ienākumiem iepriekšējā periodā. Fiziskajai personai ir tiesības ar EDS starpniecību savam darba devējam norādīt, ka tā nevēlas neapliekamā minimuma piemērošanu, vai arī izvēlas mazāku neapliekamā minimuma apmēru, nekā

prognozējis Valsts ieņēmumu dienests.

Atvieglējums par apgādībā esošu personu saglabājas līdzšinējā apmērā – 250 eiro.

Vienotais nodokļu konts

Ar 2021. gada 1. janvāri nodokļu maksājumiem tiek ieviests vienots konts. Konta numurs ir LV-33TREL1060000300000. Līdz ar vienotā konta ieviešanu tiek mainīts arī gandrīz visu nodokļu samaksas termiņš – tas ir noteikts 23. datumā. Vienotajā nodokļu kontā ieskaitāmie nodokļi ir iedzīvotāju ienākuma nodoklis, uzņēmumu ienākuma nodoklis, pievienotās vērtības nodoklis, akcīzes nodoklis, dabas resursu nodoklis, izložu un azartspēļu nodoklis, valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, elektroenerģijas nodoklis, mikrouzņēmumu nodoklis, subsidētās elektroenerģijas nodoklis, uzņēmējdarbības riska valsts nodeva, valsts nodeva par numerācijas lietošanas tiesībām, patentmaksas, maksājums par valsts kapitāla izmantošanu. Muitas nodokļi vienotajā kontā būs maksājami, sākot ar 2023. gadu. No nodokļu uzskaitījuma redzams, ka atsevišķi konti saglabājas uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklim un transportlīdzekļu ekspluatācijas nodoklim. Nekustamā īpašuma nodoklis arī pārskaitāms tāpat kā līdz šim.

Ar 2021. gada 1. janvāri zaudē spēku katram nodokļu maksātājam individuāli noteiktais termiņš darba devēja sociālās apdrošināšanas iemaksu ziņojuma iesniegšanai un VSAOI maksājumam. Turpmāk darba devēja ziņojums visiem iesniedzams līdz 17. datumam, bet VSAOI samaksas termiņš ir 23. datums.

Aicinu sekot līdzī Valsts ieņēmumu dienesta sniegtajiem skaidrojumiem VID mājaslapas sadaļā “Vienotais nodokļu konts”. Tur ir pieejams ieraksts no VID semināra par vienoto nodokļu kontu, kā arī tuvākajā laikā varētu tikt publicēts skaidrojošs materiāls, kā būs jāiesniedz darba devēja VSAOI ziņojums par 2020. gada decembri.

Darbnespējas lapu izsniegšanas kārtībā – izmaiņas

Ar 2020. gada 16. novembri saistībā ar Covid-19 mainīta kārtība darbnespējas lapu izsniegšanai un apmaksai. Kārtība mainīta saskaņā ar grozījumiem likumā

“Par maternitātes un slimības apdrošināšanu”. Ja persona sakarā ar kādu elpošanas sistēmas saslimšanu ir vērsusies pie ārsta, tad tai par laiku no darbnespējas pirmās līdz trešajai dienai tiks izsniegta darbnespējas lapa B un par šo periodu tiks piešķirts un izmaksāts slimības pabalsts 80% apmērā no veiktajām sociālās apdrošināšanas iemaksām. Ja persona tiks nosūtīta veikt Covid-19 analīzes un tās būs pozitīvas, tad slimības pabalsts tiks piešķirts par visu slimības laiku – no darbnespējas pirmās dienas līdz brīdim, kad persona būs atguvusi darbības spējas.

Negatīvu Covid-19 analīžu gadījumā personai izsniegtā darbnespējas lapa B trešajā darbnespējas dienā tiks noslēgta, un tiks atvērta darbnespējas lapa A. Atgādinu, ka par laiku, kad ir slimības lapa A, slimības naudu aprēķina un maksā darba devējs.

Jauns likumprojekts, lai ierobežotu plastmasu saturošus izstrādājumus

Sabiedriskai apspriešanai līdz 23. novembrim nodots un 5. novembrī Valsts sekretāru sanāksmē izsludināts Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) izstrādātais likumprojekts “Par plastmasu saturošiem izstrādājumiem”.

Likumprojekts paredz no 3. jūlija aizliegt laist Latvijas tirgū plastmasas galda piederumus (dakšas, nažus, karotes, irbulīšus), šķīvjus, dzērienu maisāmkociņus, salmiņus, vienreizlietojamus traukus no putu polistirola u. c. Tāpat – aizliegt tirgot konkrētus vienreizlietojamus plastmasas izstrādājumus, kā arī veikt dažādus pasākumus, lai samazinātu plastmasas saturošu izstrādājumu patēriņu, un prasības attiecībā uz izstrādājumu dizainu un pārstrādātās plastmasas saturu tajos.

Informācija liecina, ka 2018. un 2019. gadā Latvijā vidēji radīts 30 892 tonnu ES atbilstošajā direktīvā noteikto plastmasas atkritumu.

Plašāks skaidrojums atrodams LV portālā www.lvportals.lv: <https://ej.uz/q13m>.

Linda PURIŅA,
LLKC grāmatvedības
eksperte, sertificēta
nodokļu konsultante
e-pasts: linda.purina@llkc.lv
tālr. 63007561

“LAUKU LAPU” IESPĒJAMS ARĪ ABONĒT

Ja vēlaties “Lauku Lapu” saņemt mājās vai birojā, izdevumu iespējams abonēt tikai par piegādes cenu gan pasta nodaļās, gan “Latvijas Pasta” interneta mājaslapā: <https://abone.pasts.lv/lv/katalogs/>.
Abonēšanas indekss – 1163.

DĀRZKOPIBA

RŪPES PAR MITRUMU MAINĪGAS ZIEMAS APSTĀKĻOS

Kārtējā dārzkopības sezona jau ir aiz muguras. 2020. gads tiek pasludināts par siltāko Latvijas meteoroloģisko novērojumu vēsturē. Kārtējais gads un dārzkopības sezona, kas mums skaidri norāda – mēs esam zemeslodes evolūcijas siltajā attīstības posmā.

Ko dārzkopībai nozīmē tas, ka stabilas ziemas vairs nav gaidāmas. Ziemas ar bagātīgu sniega kārtu ir galvenais faktors, kas dārzos nodrošina produktīvā mitruma krājumus. Produktīvais mitrums ir tas mitruma daudzums, kas tiks izmantots nākamās sezonas dārzkopības produkcijas izaugšanai. Jautājums, kas notiek, ja sniega nav. Loģiski saprotams, ka nekāda mitruma pakāpeniska uzkrāšanās nevar notikt. Ūdens, kam sniega nokrišņu veidā vajadzētu nonākt un palikt dārzā, ir vienkārši ūdens veidā aiztecējis prom.

Ko šādu situāciju atkarotāšanā mums, dārzkopjiem, rāda?

Tādi apstākļi nozīmē tikai to, ka pavasarī augu veģetācija sākas ļoti strauji rūkoša mitruma apstākļos. Pēdējie gadi rāda, ka aprīlis un maijs ir sausi, radot problemātisku augu attīstību dārzā.

Ko var darīt profilaktiski?

Visus pasākumus var iedalīt divās grupās.

Tie ir ilgtermiņa, tiešā veidā saistīti ar augsnes auglību un organisko vielu. Vienkārša patiesība – jo vairāk organiskās vielas, tajā skaitā galvenās sastāvdaļas humusa, jo vairāk augsne spēj saistīt ūdeni. Humuss uzņem sešas reizes lielāku ūdens daudzumu kā paša masa. Tas ir kā slēpts ūdens rezervuārs.

Uzlabojot augsnes struktūru, augu sakņu sistēmai ūdens kļūst labāk un vienmērīgāk pieejams. Tiek pozitīvi izmainīta gaisa, ūdens un augsnes daļiņu attiecība.

Augsnes mikrobioloģiskās aktivitātes veicināšana nodrošina dažādu dabisko līmvielu rašanos, kas nodrošina izturīgu augsnes agregātu veidošanos. Tajos labāk tiek saglabāts ūdens, un arī iztvaikot tam ir grūtāk nekā no sliktas struktūras augsnes.

Rindu izvietojums stādījumā ir ļoti būtisks aspekts paugurainā apvidū. Būvējot, kur reljefa kritums ir lielāks par 3 m uz katriem 100 metriem, augļu koku rindas vajadzētu veidot šķērsām nogāzei.

Foto: Māris Narvils

Diķis kā ūdens resurss

Šādā stādījumā var veiksmīgi izveidot nelielus līdz 20–30 cm dziļus grāvīšus paralēli rindām. Tos var pildīt ar akmeņiem. Katrs grāvītis ir savienots un virzās pa nogāzi uz leju. Rezultātā jebkuri virsūdeņi lēnāk pārvietosies lejup pa nogāzi, pamazām iesūcoties augsnē un mitrinot to. Šādu grāvīšu izveide palīdzēs stādījumu pilnībā pasargāt no ūdens erozijas un būtiskas virsūdeņu zaudēšanas. Vienlaikus tas ļauj vienmērīgi mitrināt augsni visā nogāzes garumā, kas citkārt nebūtu iespējams.

Latvijā diezgan ierasta ir prakse, ka jaunus augļu dārzus ierīko atklātā vietā, kur tie nav pasargāti no valdošajiem vējiem. Viens no lielākajiem ūdens zagliem ir vējš, ja vien tam dod tādu iespēju. Īpaši bīstami tas ir dārzos, kur tiek pielietota tehnoloģija, ka apdobs, mehāniski apstrādājot, tiek uzturētas melnas. Vissliktākā situācijā būs dārzs, kas iekārtots smilšainā augsnē, klajā vietā, bez aizsargstādījumiem. Tādā dārzā karstā un vējinā dienā augsne var tikt izžāvēta praktiski pilnībā. Risinājums jāmeklē, jau izveidojot dārzu, pat pirms tam. Jāveido vēja aizsargstādījumi – vējlauži. Pareizi tos izveidojot, tiks aizturēta vēja plūsma 40–60 % apmērā.

Pie īstermiņa pasākumiem var piešķirt stādījumu regulāru mulčēšanu. Tā būtiski samazina ūdens zudumus no augsnes virsmas. Katru gadu parūpējoties par mulčas materiālu, jūs mazināsiet kopējo ūdens vajadzību dārzā.

Tiešie ar ūdens noteces sistēmu saistītie pasākumi

Vispirms jāsaprot, vai vispār un kāda ir patreizējā ūdens sistēma. Vai ūdens notece notiek pa grāvju sistēmu vai slēgto drenu sistēmu. Svarīgi konstatēt, kāds ir reālais ūdens noteces sistēmas

stāvoklis. Vai grāvjos ir krūmu vai koku apaugums. Kāds ir stāvoklis drenu sistēmai, augsnes iegruvumi, kolektoru iztekas – vai nav aizsērējušas vai izskalotas. Ļoti būtiska ir bebru darbība. Ja tā nav vērojama tiešā saimniecības teritorijā, tomēr bebru esamība kilometra un pat lielākā attālumā gan augšpus, gan lejjus saimniecības ietekmēs ūdens noteci. Ja bebri darbojas lejjus saimniecības, tad sausā gadā tas būs ieguvums, ja augšpusē, tad problēmas būs ievērojamākas.

Noteces sistēmas var pilnveidot, nodrošinot to, ka ūdeni jau laikus pavasarī var daļēji nelaist tālāk. Tas nozīmē, ka jābūt izbūvētam regulējamam kolektoram vai caurtekai (ar meniķi), lai varētu regulēt ūdens līmeni gruntī, kur izbūvēta drenu sistēma, līdzīgi arī ar grāvjiem. Tā tiks pacelts gruntsūdens līmenis, nodrošinot augļu koku saknes ar ūdeni. Kad mitruma režīms normalizējas, ūdens noteci atjauno.

Neviena no šīm metodēm nenodrošina ūdens uzkrāšanu jau rudens periodā, kad sākas rudens lieti. Tad visa šī sistēma jāpapildina ar akumulācijas diķu izveidošanu. Caur ūdens noteces sistēmu ūdens daļēji tiek novadīts šajos akumulācijas diķos, kur tiks uzkrāts līdz nāmajai audzēšanas sezonai. Tā var uzkrāt tos ūdeņus, kas nolīst lietus veidā.

Iespējami ir arī citi risinājumi, piemēram, dziļurbumu izmantošana, taču tās ir investīcijas, un ūdens bieži nav piemērots augu laistīšanai bāziskuma un augstās sāļu koncentrācijas, cietības dēļ. **LL**

Māris NARVILS,
LLKC Augkopības
nodaļas vecākais
speciālists dārzkopībā
e-pasts: maris.narvils@llkc.lv
tālr. 29609943

AUGKOPIĒBA

KALĶOŠANA AUGSNES IELABOŠANAI

Augsnes kalķošanas nepieciešamību nosaka audzējamo kultūraugu prasības pēc augsnes reakcijas. Latvijā liela daļa platību ir ar skābu augsnes reakciju, kas augiem traucē uzņemt barības vielas, īpaši fosforu. Pēc Valsts augu aizsardzības dienesta augšņu agroķīmiskās izpētes datiem, Latvijā visvairāk nepieciešams veikt pamatkalķošana – Vidzemes reģionā – 56% platību, Kurzemes reģiona saimniecībās – 44% platību, bet Latgalē – 36% platību.

Lai novērtētu dažādu kalķošanas materiālu efektivitāti laukaugu sējumos gan integrētajā, gan bioloģiskā saimniecībā, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra speciālisti jau otro gadu trijos Latvijas reģionos ierīko demonstrējumus graudaugos. Saimniecībās Dundagas un Dagdas novados 2018. gada rudenī, bet Ogres novada saimniecībā 2019. gada pavasarī pirms sējas iestrādāti dažādi kalķošanas materiāli (tabula). Kalķošanas materiāla devas noteiktas pēc saimniecībās veiktajām augšņu analizēm.

Kalķošanas materiālu salīdzinājuma varianti

Nr.	Kalķošanas materiāls	Sastāvs	Deva, t/ha
1.	Kontrole – bez kalķošanas	-	-
2.	Granulēts kalķis, Nord-kalk/Polcalc*	Ca-36/37%, Mg-0,2%	1,0
3.	Smalkais dolomīts	Ca-20%, Mg-12%	6,0
4.	Rupjie dolomīta milti	Ca-20%, Mg-12%	6,0
5.	Smalkie kalķakmens milti	Ca-37%, Mg-1,4%	6,0
6.	Rupjais sijātais kalķakmens	Ca-37%, Mg-1,4%	6,0

* z/s "Celiņi"

Katra reģiona klimatiskie, augsnes, ierīkošanas vietas apstākļi un audzētais kultūraugs ietekmējuši demonstrējumā iegūtos rezultātus. Ražas atšķirības starp variantiem demonstrējumu ierīkošanas vietās apkopotas tabulā.

Graudaugu raža demonstrējumu vietās, t/ha

Variants	Ziemas kvieši (Dagda)	Vasaras kvieši (Ogre)	Auzas (Dundaga)
1.	6,87	4,23	2,21
2.	7,55	4,43	1,82
3.	7,25	5,20	2,47
4.	6,82	5,24	2,52
5.	6,05	5,61	2,40
6.	6,08	5,34	2,24

Dagdas novada Asūnes pagasta z/s "Celiņi" demonstrējums ierīkots laukā, kur pH – 5,3, organiskā viela 4,8%, zems fosfora un vidējs kālija saturs. 2019. g. rudenī iesēti ziemas kvieši 'Etana', priekšaug – ziemas kvieši 'Edvīns'. Rudenī kopā ar sēju tika iestrādāts pamatmēslojums NPK-10:20:30 250 kg/ha. Z/s "Celiņi" saimnieks **Viktors Krūmiņš** atzīmēja, ka ziema bija silta un kviešiem agri sākās veģetācijas periods, tāpēc slāpekļa papildmēslojums tika dots agri – pirmo reizi 30. martā un otro reizi 14. aprīlī, attiecīgi amonija nitrāts (N34,4) 200 kg/ha un amonija sulfāts (N30+7S) 200 kg/ha. Rezultātā augi nevarēja uzņemt slāpekli pietiekamā daudzumā, ko apliecina graudu kvalitātes analīzes – graudi lopbarībai. Kviešu augšanu un attīstību bija iekavējis ietilgušais aukstais maijs, līdz ar to netika lietots augu augšanas regulators. Papildmēslojumā tika smidzināts ar Magnitech (2 reizes) un Twintech. Augu aizsardzībā lietots herbicīds un fungicīds. 2019./2020. gada klimatiskie apstākļi ziemas kviešos

ražas pieaugumu par 0,38–0,68 t/ha deva variantos, kur tika lietots granulētais kalķis un smalki maltais dolomīts. Pēc kalķošanas 2018. gada rudenī un 2020. gada augustā noņemtām augsnes analizēm pH līmenis pieaudzis ceturtajā (rupja maluma dolomīts) un piektajā (smalki samalts kalķakmens) laukā, kur pH ir attiecīgi 5,7 un 5,8, bet sestajā laukā, kur kalķots ar rupja maluma kalķakmeni, pH ir 6,2. Kontroles variantā Ca un Mg attiecības 3,7:1, granulētais kalķis – 3,3:1, smalki samalts dolomīts – 4,0:1, rupja maluma dolomīts – 4,7:1, smalki samalts kalķakmens – 4,8:1 un rupja maluma kalķakmens – 5,2:1. Optimāla attiecība ir 6,5:1. Atšķirīgais Ca un Mg saturs kalķošanas materiālos būtiski izmainīja elementu attiecības, līdz ar to, lai sabalansētu, nepieciešams lietot dažāda satura kalķošanas materiālus.

Saimnieks atzīst, ka iegūtos rezultātus ietekmē arī lauka mikroreljefs, kas ir paugurains, un atšķirīgais nodrošinājums ar mitrumu. Par to varēja vasarā pārliecināties, kad pēc spēcīgām lietussgāzēm zemākās vietās ūdens smēlās zābakos, jo ne meliorācija, ne augsne nevarēja lielo ūdens daudzumu novadīt.

Demonstrējumā augstākais bruto segums 1 (ieņēmumi - mainīgās izmaksas) iegūts 2. variantā – 726 eiro/ha, tad 3. variants – 677 eiro/ha – variantos, kur tika iegūta augstākā raža.

Atziņas. 2020. gada apstākļos rupja maluma kalķakmens nodrošināja augstāko pH palielinājumu un labāko Ca:Mg attiecību, salīdzinot ar nekalķoto variantu. Ekonomiski efektīvākie bija varianti, kur lietots granulētais kalķis un smalki samalts dolomīts.

Ogres novada Taurupes pagasta SIA "Bebruciems" demonstrējums ierīkots velēnu podzolētā mālsmilts augsnē, kur pH 4,6, bet Ca un Mg attiecība 5,2:1, organiskā viela – 2,8%, fosfora saturs – zems, bet kālija – vidējs. Sākotnēji 2019. gada rudenī demonstrējuma laukā tika iesēti ziemas rapsis, diemžēl meža dzīvnieki rudens/ziemas periodā sējumam radīja nopietnus bojājumus. Pavasarī lauks tika diskots un pārsēti vasaras kvieši 'Lenox'. Veģetācijas perioda laikā lietots minerālmēslojums N-167, P-38, K-38, S-17, augu aizsardzībā lietots herbicīds, augu augšanas regulators un divas reizes fungicīds.

Kalķošanas demonstrējums vasaras kviešos Ogres novadā

Foto: Aleksandrs Jaroslavs

◀ 8. lpp.

Visos demonstrējuma variantos kaļķošana deva būtisku ražas pieaugumu par 0,2–1,38 t/ha, salīdzinot ar kontroles variantu. Augstākā raža (5,61 t/ha) iegūta variantā, kur lietoti smalkie kaļķakmens milti. Pēc granulēta kaļķa lietošanas otrajā demonstrējuma gadā ražas pieaugums bija nebūtisks – 0,2 t/ha. Visos variantos iegūta pārtikas kvalitātei atbilstoša graudu raža ar proteīna saturu 14,3–15,2%.

Lielākās pH izmaiņas, salīdzinot ar kontroles variantu, konstatētas variantā, kur tika lietoti smalkie kaļķakmens milti, iegūts pH 5,6, tad seko smalkais dolomīts (pH 5,3) un rupjie dolomītmilti (pH 5,2), pārējiem variantiem nebija būtisku izmaiņu. Smalkākas frakcijas kaļķojamie materiāli nodrošina labāku iedarbību pH līmeņa neitralizācijai, ātrāku iedarbību sniedza smalkais kaļķakmens, bet rupja maluma kaļķakmens nespēja neitralizēt augsnes reakciju. Dolomīta kaļķakmens iedarbību uz augsnes neitralizāciju otrā pētījumā gadā palielināja pH līmeni par 0,3 vienībām abos variantos, salīdzinot ar 2019. gadu. Analizējot Ca:Mg attiecību, iegūts kontroles variantā 6,3:1, granulētais kaļķis – 5,4:1, smalki samalts dolomīts – 5,1:1, rupja maluma dolomīts – 5,0:1, smalki samalts kaļķakmens – 10,9:1 un rupja maluma kaļķakmens – 7,3:1. Lielākajā daļā variantu (izņemot smalko kaļķakmeni) otrajā pētījuma gadā Ca:Mg attiecība ir tuva optimālai. Ja augsnē trūkst magnija, tad kaļķošanai jāizvēlas dolomītmilti, kas uzrāda labus rezultātus augsnes neitralizācijā.

Izvērtējot ekonomisko ieguvumu, visos variantos iegūts ieņēmumu pieaugums 14,00–233,40 eiro/ha, kur augstākais iegūts variantā ar smalkiem kaļķakmens miltiem.

SIA “Bebruciems” saimnieks **Aleksandrs Jaroslavcevs** atzīst, ka eksperimentu ierīkošana ir labs veids, kā parādīt kaļķošanas nepieciešamību. Novērtējot eksperimentā iegūtos rezultātus, saimnieks secina, ka ražas līmenis ir krietni uzlabojies. Saimniecībā ir veikta augšņu agroķīmisko rādītāju izvērtēšana un uzsākta arī pārējo skābo augšņu kaļķošana atbilstoši nepieciešamībai.

Atziņas: Augsnēs ar zemu magnija saturu, lai palielinātu augsnes reakciju, jāizmanto dolomītmilti. Kaļķošana ir ekonomiski pamatota, jo visos variantos iegūts ražas pieaugums, kā rezultātā arī ieņēmumu pieaugums,

Foto: Ilze Skudra

Ziemas kviešu demonstrējums Dagdas novadā

salīdzinot ar nekaļķoto variantu.

Dundagas novada Dundagas pagasta bioloģiskajā z/s “**Andžaki**” demonstrējums ierīkots laukā, kurā auga mazražīgs ilggadīgais zālājs. 2018. gada rudenī veiktie augsnes analīžu rezultāti uzrādīja pH 4,4; organiskās vielas saturs 7%; zems kālija un fosfora saturs, Mg – 125; Ca – 679 mg/kg augsnes. Kaļķošana veikta 2018. gada rudenī pirms ziemas kviešu ‘Edvīns’ sējas atbilstoši variantiem. Pēc ražas novākšanas tika veikta griķu sēšana zaļmēslojumam un 2020. gada 18. aprīlī auzu ‘Laima’ sēja.

Pavasārī laika apstākļi bija optimāli ātrai un vienmērīgai augu dīgšanai, tie attīstījās labi un nezāļu invāzija bija tik neliela, ka nebija nepieciešams veikt pasākumus nezāļu ierobežošanai. Augu augšanas laikā variantos novērotās atšķirības bija nelielas, 1. un 2. variants izskatījās nedaudz sliktāk kā pārējie – lēnāka sakņu attīstība, mazāks graudu skaits skarā. Šādas nelielas atšķirības bija vērojamas arī ražas vākšanas laikā. Viszemākā raža iegūta 2. variantā (granulēts kaļķis, Nordkalk) 1,82 t/ha, visaugstākā 4. variantā (rupjie dolomīta milti) 2,52 t/ha.

Pēc ražas novākšanas tika veiktas augsnes analīzes, pH līmeņa paaugstināšanās notikusi visos variantos, visaugstākais tas ir 6. variantā – 6,0, zemākais 1. un 2. variantā 4,8. Ca:Mg sākotnējā attiecība 5,4:1, kas ir ļoti tuvu optimālai, visbūtiskāk mainījies 6. variantā, kur tagad tā ir 16:1, arī pārējos variantos Ca daudzums augsnē pieaudzis straujāk kā Mg daudzums. Tas norāda, ka, veicot augsnes kaļķošanu lai saglabātu augsnē optimālu Ca:Mg attiecību, būtu vēlams veikt dažādu kaļķošanas materiālu sajaukšanu.

Vērtējot ekonomiskos ieguvumus, ieņēmumu pieaugums ir visos varian-

tos no 7,6 eiro/ha 5. variantā, kur izmantots smalki malts kaļķakmens līdz 74,8 eiro/ha 4. variantā, kur izmantoti rupji malti dolomītmilti.

Z/s “**Andžaki**” īpašnieks **Jurģis Ludevīks** atzīst, ka demonstrējuma ierīkošana pamudinājusi veikt jau sen plānotus darbus – augsnes agroķīmiskās analīzes arī citiem saimniecības laukiem. Vairākos laukos jau veikti arī kaļķošanas darbi un, vadoties pēc augšņu analīžu rezultātiem, plānots tos turpināt. Izdarīti arī secinājumi graudkopības jomā, auzas turpmāk ieņems stabili vietu saimniecības augu maiņā, tādējādi papildinot lopkopības nozari.

Atziņas: Augsnes kaļķošana ir nodrošinājusi augsnes pH līmeņa paaugstināšanos un izmainījusi Ca:Mg attiecību. Ja pH līmeņa paaugstināšanās vērtējama pozitīvi, tad Ca:Mg attiecības izmaiņas notikušas nevēlamā virzienā. Variantā ar visbūtiskāk izmainīto Ca:Mg attiecību arī iegūta viszemākā raža, kas apliecina, ka, plānojot augsnes kaļķošanu, šim aspektam ir jāievērš tikpat liela uzmanība kā nepieciešamajam pH pieaugumam.

Demonstrējums “Dažādu augsnes kaļķošanas materiālu un tehnoloģiju demonstrējums un efektivitāte” (13. lote) ierīkots LAP 2014.–2020. apakšpasākumā “Atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem”. LAD līguma Nr. LAD240118/P14, grozīj. LAD 160119/P4. LL

Andris SKUDRA,
LLKC konsultants
augkopībā
e-pasts:
andris.skudra@llkc.lv
tāl. 29445090

Ilze SKUDRA,
LLKC Augkopības
nodaļas konsultante
augkopībā
e-pasts: ilze.skudra@llkc.lv
tāl. 63050577

Laura KIRSANOVA,
LLKC Augkopības nodaļas
konsultante
tāl. 63007564
e-pasts:
laura.kirsanova@llkc.lv

Viktorija LENE,
LLKC Krāslavas biroja
lauku attīstības konsultante
e-pasts:
viktorija.lene@llkc.lv
tāl. 29357269

AUGKOPIĒBA

SAMAZINĀTĀS AUGSNES APSTRĀDES IZVĒRTĒJUMS ZIEMAS KVIEŠU SĒJUMĀ

Augsnes apstrādes tehnoloģijas maiņa pēdējos gados ir kļuvusi par aktuālu tematu. Tomēr bieži saimniecības izvēlas mainīt augsnes apstrādes paņēmieni, bet augu maiņa netiek pamainīta. Rodas jautājums, kas notiek ar kaitīgajiem organismiem, ražu un tās kvalitāti, izmainot tikai augsnes apstrādes tehnoloģiju.

Tāpēc LLKC sadarbībā ar Agrosursu un ekonomikas institūtu un Latvijas Zemnieku federāciju jau trešo gadu (sākts 2018. gadā) divās zemnieku saimniecībās (Limbažu nov. Skultes pag. SIA "Paparžkalni" un Jēkabpils nov. Dunavas pag. z/s "Lejas Jērāni") ierīkoja demonstrējumu ar mērķi: salīdzināt trīs augsnes apstrādes paņēmieni ietekmi uz graudu attīstību, ražu, kaitīgo organismu izplatību, nosakot graudu ražu un kvalitāti un katra varianta ekonomisko efektivitāti bezmaiņas sējumā.

Demonstrējuma varianti:

- 1) minimālā augsnes apstrāde (diskošana katru gadu),
- 2) minimālā augsnes apstrāde pa gadiem mainās ar augsnes apvēršanu jeb aršanu (2018. g. – diskots; 2019. g. – arts; 2020. g. – diskots; 2021. g. – arts; 2022. g. – diskots),
- 3) kontrole – aršana katru gadu.

Abās saimniecībās 2019. gada rudēni laukos iesēti ziemas kvieši.

SIA "Paparžkalni" laukā sēti ziemas kvieši 'Skagen'. 2019. gadā pēc ražas novākšanas rugaine vārpata ierobežošanai apstrādāta ar glifosātu. Veģetācijas perioda laikā kopējais mēslojums iestrādāts N-30, P-61, K-92 kg/ha. Septembra vidus bija ļoti lietains, ziemas kviešus izdevās iesēt tikai 27. septembrī. Tā kā rudens bija auksts un mitrs, sējumi 2. un 3. variantā sadīga vienmērīgi, attiecīgi 416 un 408 augi/m², bet minimālas augsnes apstrādes variantā – 349 augi/m². Vēlās sējas un vēsā laika dēļ sējums nepaspēja sacerot.

Novērojumi un rezultāti

Vērtējot augu pārziemošanu, jāsecina, ka vislabāk pārziemojuši bija augi artajā jeb kontroles variantā – 392

Foto: Ziedīte Bimšteine

Jēkabpils uzņēmējdarbības konsultante Anita Putka vērtē sējumu z/s "Lejas Jērāni"

augi/m², abos variantos ar minimālo augsnes apstrādi – 328 augi/m² (AS 19–20). Lai gan augi atsāka veģetāciju ļoti agri, pavasaris kopumā bija vēss ar maz nokrišņiem, kas kavēja augu attīstību. Salīdzinot ziemas kviešu attīstības stadijas visā veģetācijas perioda laikā, novērots, ka abos variantos (1. un 2.) ar minimālo augsnes pirmsējas apstrādi augi, īpaši augšanas sākumā, bija druknāki un pēc attīstības fāzes nedaudz atpalika no kontroles (artā) varianta, taču šī atšķirība izlīdzinājās graudu nogatavošanās fāzē.

Sējumā izplatītākie kaitēkļi bija labību lapgrauzis, alotājmuša un laputis. Kaitēkļu radītie bojājumi visos variantos bija vienādā apmērā un tie būtiski neietekmēja ražas veidošanos, un nebija nepieciešams lietot insekticīdu.

Aprīļa sākumā uz ziemas kviešu apakšējām lapām (AS 19–20) bija novērojamas pelēkplankumainības rudens infekcijas pazīmes. Maijā ziemas kviešos AS 32–33 konstatēta kviešu lapu dzeltenplakumanība – izplatība 4%, attīstības pakāpe 1%. Otrā mezglā attīstības stadijā slimības izplatība un attīstības pakāpe ir līdzīga visos trīs variantos, taču jūlijā sākumā vēlās piengatavības stadijā (AS 77) minimālās apstrādes variantā (1. variants) kviešu lapu dzeltenplankumainības bija vairāk nekā abos pārējos varian-

tos – attīstības pakāpe 10, izplatība 6%. Slimību ierobežošanai maijā otrajā pusē lietots fungicīds.

Sējumā veikta arī nezāļu uzskaitē. Izplatītākās īsmūža divdīgļlapju nezāles demonstrējuma laukā visos variantos bija aklis, baltā balanda, sārtā panātre, parastā virza un tūruma neaizmirstulīte. 1. variantā, kurā pielieto minimālo augsnes apstrādi katru gadu, ir savairojusies ķeraīņu madara – 20 gab./m², ložņu vārpata – 3 gab./m². Nezāļu ierobežošanai lietots herbicīds.

Graudi nokulti 11. augustā. Iegūta raža: 1) minimālā augsnes apstrāde – 6,5 t/ha, 2) minimālā augsnes apstrāde pa gadiem mainās ar augsnes apvēršanu jeb aršanu – 54 t/ha, 3) kontrole – aršana katru gadu attiecīgi – 6,3 t/ha. Graudu kvalitāte visos variantos atbilda lopbarībai, jo bija zems proteīna saturs 10,6–10,8%, lipekļa saturs 17,3–18,4%, tilpummasa 743–754 g/l.

Aprēķinot ekonomisko efektivitāti, nonākam pie secinājuma, ka lielāks ieņēmumu palielinājums bija 1. variantam – 42,07 eiro/ha, 2. variantam – 104,41. Ieņēmumu palielinājums bija atkarīgs no iegūtās ražas lieluma un, tā kā otrajā variantā raža 2020. gadā bija zemāka nekā kontroles (artajam) variantam, tad arī vērojams ieņēmumu samazinājums.

► 11. lpp.

Foto: Ziedīte Bimšteine

Ziemas kvieši 'Ostroga' z/s "Lejas Jērāni"

◀ 10. lpp.

Apkopojot šī gada rezultātus, SIA "Paparžkalni" īpašnieks **Kristaps Lečis** atzinīgi novērtē minimālo augsnes apstrādi, ko ievieš savā saimniecībā. Tā prasa rūpīgāk izvēlēties laukus, un pagaidām saimniecībā to vairāk pielieto pirms ziemāju sējas, tā rudenī ietaupot resursus uz augsnes apstrādes darbiem. Saimnieks atzīst, ka rūpīgāk jāizvēlas augu aizsardzības līdzekļi, īpaši herbicīdi cīņai ar nezālēm.

Z/s "Lejas Jērāni" 2019. gada 22. septembrī ar sējmašīnu Amazone iesēti ziemas kvieši 'Ostroga', izsēja 255 kg/ha. Pamatmēslojumā tika iestrādāts NPK 5:20:30 150 kg/ha. Augu attīstība rudens periodā noritēja vienmērīgi visos variantos. Neskatoties uz to, ka silētā ziema bija labvēlīga ne tikai kviešu pārziemošanai, bet arī slimību attīstībai un nezāļu augšanai, situācija kaitīgo organismu izplatības ziņā nebija sliktāka kā pēc bargākām ziemām.

Novērojumi un rezultāti

Jau marta beigās novērots, ka ziemas kvieši bija labi pārziemojuši un norit veģetācija, tā pat nebija īsti apstājusies arī ziemas mēnešos. Zelmenis diskotajā variantā nedaudz īsāks un augi druknāki, salīdzinot ar arto variantu, kur augu fenoloģiskā attīstība

noritēja nedaudz straujāk. Uz lapām jau martā vērojamas kviešu lapu pelēkplankumainības rudens–ziemas infekcijas pazīmes visos variantos. Labi pārziemoja arī fūriuma atraitnīte, fūriuma naudulis, sārtā panātre, ganu plikstiņš, saules dievkresliņš, velnartku grābeklīte, visos variantos līdzīgā skaitā. Stiebrošanas sākumā (AS 30) jaunas slimību pazīmes netika konstatētas. Parādījušās īsmūža divdīgļlapu nezāles – balanda, ķeraīņu madara un matuzāle. Nedaudz vairāk nezāļu bija diskotajā variantā. Maija otrajā nedēļā (AS 32) uz atsevišķiem augiem konstatēta dzeltenplankumainība: izplatība 2–3%, attīstības pakāpe 1% visos variantos. Vasaras mēnešos kviešu attīstība visos variantos noritēja līdzīgi. Tomēr piengatavības (AS 73–75) iestāšanās nedaudz aizkavējās diskotajā variantā, pārējās attīstības stadijas visos variantos noritēja vienādi, pilngatavība sasniegta visos variantos vienādi, taču diskotajā variantā bija vairāk zaļo graudu. Slimību izplatība – jūnija sākumā konstatēta pelēkplankumainība, kur diskotajā variantā izplatība bija 10%, pārējos variantos izplatība 3%, attīstības pakāpe 1%. Karoglapas stadijā (AS 54–55) lietots vienīgais fungicīda smidzinājums ar Opera N – 1,3 l/ha. Demonstrējuma lauks tika nokults 21. augustā. Iegūta raža pa variantiem: 1. variantā 4,52 t/ha, 2. variantā 4,38 t/ha, bet 3. kontroles variantā 4,51 t/ha. Ražas atšķirības starp variantiem nav nozīmīgas. Tikai 2. variantā kviešu kvalitāte atbilda pārtikas kvalitātei. Tas parādījās bruto seguma un ieņēmumu palielinājuma aprēķinos. Ieņēmumu palielinājums, salīdzinot ar kontroli, iegūts gan diskotajā, gan kombinētajā variantā.

Z/s "Lejas Jērāni" saimnieks **Reinis Balodis** augsnes apstrādes samazināšanas virzienā savā saimniecībā skatās jau daudz plašāk un jau pielieto tiešo sēju, kam arī ir savi izaicinājumi. Vērtējot saimniecības sējumus un rezultātus, saimnieks ir apmierināts, bet atzīst, ka tiešā sēja nenozīmē tikai nopirkt attiecīgo sējmašīnu. Minimālā augsnes apstrāde ir mācīšanās un izziņāšanas process. Viņš saka: "Turpināsim attīstīt tiešo sēju. Vēl jāamcās augu un augu aizsardzības līdzekļu pēcietekme, jāizvērtē optimālie sējas termiņi un N mēslošanas termiņi pavasarī, jo tiešajā sējā augu attīstība norit lēnāk".

Ar demonstrējumiem var iepazīties katru gadu organizētājās lauka dienās reģionos. Demonstrējumi noslēgsies 2022. gadā, kad varēs apkopot četru gadu datus un iegūt secinājumus par ilgāku periodu.

Iegūtās atziņas

1. Samazinot augsnes apstrādes intensitāti, palielinās nezāļu izplatība, īpaši sakneņu nezāles kā vārpata. Vienā no demonstrējuma vietām minimālās augsnes apstrādes variantā palielinājās dzeltenplankumainības izplatība, kas apstiprina, to, cik svarīga ir priekšauga salmu iestrāde, kas ir slimības izplatības avots.

2. Iegūtie ražas un kvalitātes dati liecina, ka ražas atšķirības starp augsnes apstrādes variantiem kviešu bezmaiņas sējumā ir līdzīgas. Ietaupītie resursi, augsnes apstrādi samazinot, kļūst par ekonomisku ieguvumu.

3. Augsnes apstrādes ietekmi uz kviešu augšanu un attīstību, īpaši neparastos meteoroloģiskajos apstākļos, kad ziema ir ļoti maiga, pavasari sausi, vēl ir jāvērtē.

Demonstrējums "Dažādu augsnes apstrādes tehnoloģiju salīdzinājums graudaugu bezmaiņas sējumos slimību un kaitēkļu ierobežošanai dažādos Latvijas reģionos" (23. lote) ierīkots LAP 2014.-2020. apakšpasākumā "Atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem". LAD līguma Nr. LAD240118/P23.

Brigita SKUJIŅA,
LLKC Limbažu konsultāciju biroja lauku attīstības konsultante
e-pasts: brigita.skujina@llkc.lv
tālr. 64023774

Anita PUTKA,
LLKC Jēkabpils nodaļas uzņēmējdarbības konsultante
e-pasts: anita.putka@llkc.lv
tālr. 65207071 un 26511269

Oskars BALODIS,
LLKC Augkopības nodaļas vadītājs, agronoms konsultants
e-pasts: oskars.balodis@llkc.lv
tālr. 63007557

MEŽSAIMNIECĪBA

BOJĀTU EĢĻU IZVĀKŠANA NO MEŽA IR PRIORITĀRS PASĀKUMS

Pēdējos gados vairākās Eiropas valstīs (Vācija, Polija, Čehija, Zviedrija u. c.) bija novērojama masveida eglu mežaudžu bojāeja, ko izraisījuši bistamā kaitēkļa – eglu astoņzobu mizgrauža (*Ips typographus* L.) – savairošanās. Arī pie mums mizgrauža straujais populācijas pieaugums 2019. gada vasarā lika domāt, ka 2020. gada sezonā varētu būt gaidāma bistamā kaitēkļa masveida savairošanās. Tomēr, pateicoties vēsajam pavasarim un sakrītot vairākiem apstākļiem, nelabvēlīgākā prognoze par kaitēkļa masveida savairošanos nepiepildījās.

Tomēr kaitēkļa darbības rezultātā bija novērojama atsevišķu eglu nokalšana un bojāto eglu ligzdu veidošanās, nereti jau tur, kur bija novēroti iepriekšējo gadu postījumi un vējgāzes. Lai nepieļautu kaitēkļa masveida savairošanās risku un pasargātu augošās eglu audzes no mizgrauža invāzijas, speciālisti aicināja meža īpašniekus šogad līdz rudenim neuzsākt skuju koku ciršanu, kā arī neveikt kopšanas cirtes un sanitārās izlases cirtes eglu audzēs.

Pašlaik mizgraužu vaboļu lidošana praktiski ir beigusies. Tomēr, lai turpmāk samazinātu eglu astoņzobu mizgraužu bojājumus, meža īpašniekiem, apsaimniekotājiem un lietotājiem būtu jāveic svaigas vēja gāztas un lauztas egles koksnis izvākšana, t. sk. teritorijās ar mežsaimnieciskās darbības aprobežojumiem.

To būtu ieteicams izdarīt šajā rudens–ziemas periodā (vēlākais – līdz marta beigām), lai novērstu svaigu ciršanas atlieku atrašanos mežā. Svaigās ciršanas atliekas, kuras izdala īpašas smaržvielas – terpēnus, pavasarī var tieši pievilināt mizgraužus. Īpašu uzmanību vajadzētu pievērst tām eglēm, kam stumbra augšējā daļā novērojama mizas atdalīšanās, bet vainags vēl zaļš. Šīs egles potenciāli ir skārusi vaboļu otrā paaudze, un koku nokalšana būs novērojama līdz pavasarim. Arī šie koki būtu jāizvāc ziemas sezonā. Šī prasība neattiecas uz tām cirstmām, kuru tuvumā vismaz 500 m attālumā neatrodas citas vidēja vecuma un pieaugušas eglu

Mizgraužu bojātas egles

audzes. Vienlaikus var veikt sauso koku izstrādi, lai kokmateriāli vēl vairāk nepazeminātu savu vērtību.

Valsts meža dienesta inženieris meža aizsardzības jautājumos **Oskars Zaļkalns** iesaka: “No kaitēkļu savairošanās viedokļa šobrīd no meža ir lietderīgi izvākt invadētos, vēja gāztos, lauztos zaļos kokus, jo tā ir potenciālā mizgraužu nākamā gada ēsma. Sausie koki vairs draudus nerada, tos var cirst vai atstāt, kā saimnieks to vēlas.

Ja saimnieks vēlas cirst **tikai sausus un vēja gāztos** kokus un ir mazs apjoms, tad saimniekam mežniecībā jāiesniedz paziņojums un pēc nociršanas – pārskats par veiktajām darbībām. Paziņojums būs kā apliecināošs dokuments par kokmateriālu ieguvu. Ja paredzams, ka ciršanas apjoms būs lielāks vai cērtami zaļi, **vēja lauzti koki** un pēc ciršanas audzes šķērslaukums būs mazāks par kritisko, jāvērsas mežniecībā ar pieteikumu, lai saņemtu ciršanas apliecinājumu. Jāatceras, lai saņemtu ciršanas apliecinājumu, jābūt spēkā esošai meža inventarizācijai. Jebkurā gadījumā saimniekiem būs izdevīgāk paņemt ciršanas apliecinājumu, kas būs koksnis izcelsmi apliecināošs dokuments, ja saimnieks koksnis gribēs realizēt.”

Ja jūsu meža īpašumā ir lielāks vai mazāks vienlaidus gāzums, tad nepieciešams konsultēties ar meža speciālis-

tiem par palikušo augošo koku ciršanas nepieciešamību un meža atjaunošanas pasākumiem stipri bojātās audzēs.

Pārdomājama mežizstrādes lietderība ir mežaudzēs, kurās izgāzti vai lauzti atsevišķi citu sugu koki, jo no meža veselības viedokļa tie draudus nerada. Sausie koki un kritālas nav bīstamas meža sanitārajam stāvoklim, bet daudzos gadījumos ir dzīves vieta “kaitēkļu” dabiskajiem ienaidniekiem, kā arī daudzām īpaši aizsargājamām sugām. Tāpēc lielu dimensiju koku stubeņu un kritālu atstāšana mežos ir pat vēlama.

Savlaicīgi neizvācot zaļas, vēja gāztas un lauztas egles no meža, var veicināt eglu astoņzobu mizgrauža savairošanos un palikušo koku iznīcināšanu ne tikai jūsu mežā, bet arī blakus esošajās mežaudzēs. Tādēļ tieši izgāzto vai lauzto eglu izvākšana no meža šobrīd ir prioritārs pasākums. Aicinām ikvienu meža īpašnieku apsekot savas mežaudzes, visu kārtīgi apsvērt, ja nepieciešams, konsultēties ar meža speciālistiem un pieņemt pārdomātu lēmumu par postījuma seku likvidēšanu. **LL**

Sarmīte GRUNDŠTEINE,
MKPC direktora vietniece
informācijas un apmācību jomā
e-pasts: sarmite.grundsteine
@mkpc.llkc.lv
tāl. 63050477

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

BRISELES GAITEŅOS

JAUNA EIROPAS PRODUKTU DATU BĀZE

Eiropas Komisija (EK) novembra beigās atklājusi jaunu meklēšanas datu bāzi, kurā atrodami visi produkti ar ES aizsargātajām ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm (GI). Datu bāzes nosaukums ir *GView*, adrese tīmekļa vietnē www.tmdn.org/giview/

GView ir vienota datu bāze visiem ES reģistrētiem ģeogrāfiskās izcelsmes produktiem un ir noderīgs līdzeklis patērētā-

jiem, ražotājiem un intelektuālā īpašuma profesionāļiem. EK Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektorāts nodrošina pastāvīgu datu atjaunošanu datu bāzē, bet to uztur ES Intelektuālā īpašuma birojs (EUIPO).

Ģeogrāfiskās norādes ir daļa no ES mēroga intelektuālā īpašuma tiesību sistēmas. Saskaņā ar EUIPO un Eiropas Patentu biroja pētījumu, ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu produktu ražošanā iesaistītas gandrīz 400 000 darbavietas

un tie veido vairāk nekā 20 miljardus eiro no visa ES iekšzemes kopprodukta. EK dati liecina, ka ar ģeogrāfiskās izcelsmes norādi aizsargātu produktu pārdošanas vērtība ir 74,76 miljardi eiro gadā, no kuriem piektdaļu veido eksports ārpus ES.

Jāpiebilst, ka datu bāzē iekļauti arī četri Latvijas produkti, kam līdz šim piešķirtas GI norādes, tie ir: Carnikavas nēģi, Salacas nēģi, Latvijas lielie pelēkie zirņi un Rucavas baltais sviests. **LL**

JAUNA ES PRODUKTU PAVĀRGRĀMATA

Eiropas Komisija sagatavojuši un novembra beigās publicējuši pavārgrāmatu, kurā aprakstīta maza daļa no visu 26 ES valstu tradicionālajiem produktiem un piedāvātas receptes, kurās šie produkti izmantoti.

Grāmatas nosaukums ir "Sensacionāli! Gatavo ar lieliskiem Eiropas produktiem" un tā pieejama visās ES valodās vietnē <https://saite.lv/w55xu>

Grāmatas pieteikumā teikts: "Cilvēki no visas pasaules dodas uz Eiropu ne tikai, lai apbrīnotu tās daudzos mākslas un kultūras dārgumus, bet arī lai nobaudītu vietējo virtuvi. ES 1992. gadā nolēma aizsargāt tai tradicionālo produktu nosaukumus. Šāds lēmums tika pieņemts, lai labāk saglabātu kulinārijas mantojumu un nodrošinātu lauksaimniekiem un ražotājiem taisnīgākus ienākumus. Eiropas produktiem, kam piešķirta ģeogrāfiskās izcelsmes kvalitātes zīme, ir unikālas īpašības. Tie ir raksturīgi reģionam, kurā tie tiek audzēti vai sagatavoti, un tie ir izeilās kvalitātes".

Pavārgrāmatā slaveni Eiropas pavāri iesaka, kā ēdienā iekļaut unikālus produktus ar ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm no savas valsts. Latviju tajā prezentē šefpavārs Juris Dukaļskis ar lielo pelēko zirņu bumbuņu recepti. **LL**

LAUKSAIMNIECĪBAS PRODUKCIJAS APJOMS AUG

Jaunākā ES statistikas biroja informācija par lauksaimnieciskās produkcijas ražošanu 2019. gadā liecina, ka tās apjoms naudas vērtībā pieaug – pērn tā bija 418,0 miljardi eiro, kas bija par 2,4% vairāk nekā 2018. gadā. Izaugsmi noteica pamatā pievienotās vērtības kāpums.

Lielākā lauksaimniecības preču ražotāja ar 77 miljardiem eiro (jeb aptuveni 18% no ES kopējā apjoma) 2019. gadā bija Francija, tai sekoja Vācija (58,2 miljardi eiro jeb 14%), Itālija (57,8 miljardi eiro vai 14%) un Spānija (51,7 miljardi eiro, 12%), Nīderlande (29,1 miljards eiro, 7%), Polija (26,4 miljardi eiro, 6%) un Rumānija (19 miljardi eiro, 5%).

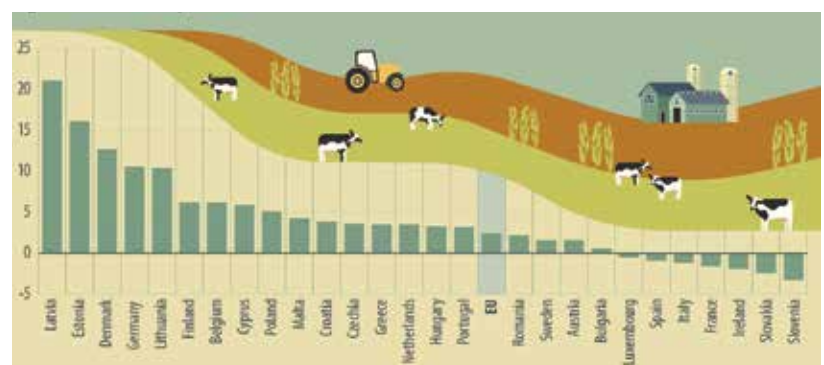
Pērn vislielākais lauksaimniecības produkcijas izlaides pieaugums bija Latvijā (+21,1%) un Igaunijā (+16,1%), bet lielākais kritums

bija Slovēnijā (-3,3%) un Slovēnijā (-2,4%). Lauksaimnieciskās izlaides datus ietekmē gan cenu, gan apjoma izmaiņas, kā arī abu faktoru kombinācija. ES kultūraugu produkcijas vērtība pieauga par 1,8%, apjomam palielinoties par 2,2% un cenām samazinoties par 0,3%. Vislielākā ietekme uz kopējo izaugsmi bija rudzu apjoma pieaugumam par 29,5%, kā arī apiņiem par 23,5%, kartupeļiem – par 20,4% un olīveļļai – par 15,3%.

ES dzīvnieku produkcijas vērtība 2019. gadā salīdzinājumā ar 2018. gadu pieauga par +3,6%, bet apjoms kāpa par 3,5%. Pieaugumu ietekmēja pamatā cenas kāpums cūkām par 14,6%, pienam par 3,2%, kā arī aīstām un kazām par 1,8%. **LL**

Pēc *AG-Press* materiāliem informāciju apkopojā **Iveta Tomšone**, LLKC Apgāda vadītāja

Lauksaimnieciskās produkcijas izlaides izmaiņas 2019. gadā ES dalībvalstīs (izmaiņas % 2019. gadā pret 2018. gadu)

Termins, kura laikā var iesniegt pieteikumu, iesniegumu vai atskaiti.
Iesniegumu un atskaitu apkopošanas datums vai iesniegšanas beigu datums.

SVARĪGĀKIE DATUMI, KURUS LAUKU UZŅĒMĒJS NEDRĪKST AIZMIRŠT 2021. GADA JANVĀRĪ

Termins	Decembris					Janvāris					Februāris										
	1	5	10	15	20	25	31	1	5	10	15	20	25	31	1	5	10	15	20	25	28
Platību maksājumi																					
Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)																					
Var aizpildīt Vienotā platībmaksājuma provizorisko iesniegumu PVN mēneša (ceturksņa) deklarācija un maksāšanas termiņš																					
Nodokļa samaksas termiņš																					
Gada deklarācija (ja saskaņā ar PVN likuma prasībām gada deklarācija ir jāiesniedz)																					
Termiņš, līdz kuram jāinformē VID, ja 2021. gada vēlas izmantot 137. panta īpašo kārtību (kases principu)																					
Termiņš, līdz kuram jāinformē VID, ja 2021. gadā vairs NEVēlas izmantot 137. panta īpašo kārtību (kases principu)																					
Termiņš, līdz kuram jāinformē VID, ja taksācijas periods 2021. gadā mainās no mēneša uz ceturksni																					
Mikrouzņēmumu nodokļa deklarācija																					
Nodokļa samaksas termiņš																					
Termiņš, līdz kuram jāinformē VID, ja 2021. gadā vēlas maksāt mikrouzņēmumu nodokli																					
Termiņš, līdz kuram mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs informē VID, ja 2021. gadā vairs NEVēlas maksāt mikrouzņēmumu nodokli																					
Atskaites iesniegšanas termiņš - PAŠNODARBINĀTAJIEM																					
Nodokļa samaksas termiņš - PAŠNODARBINĀTAJIEM																					
Darba devēja ikmēneša ziņojums																					
Nodokļa samaksas termiņš - darba devējiem																					
Dabas resursu nodokļa pārskats																					
Nodokļa samaksas termiņš																					
Darījumu kvītis																					
Atskaitē par darījumu kvīšu izlietojumu																					
Deklarācija par mēneša laikā skaidrā naudā veiktajiem darījumiem																					
Deklarācija par skaidrā naudā veiktajiem darījumiem ar fiziskajām personām 2020. gadā																					
Paziņojums par fiziskajām personām izmaksātajām summām 2020. gadā																					
Nodokļa samaksas termiņš																					
Deklarācija par ienākumu no kapitāla (par ceturksni) - ja ienākums no kapitāla pieauguma iepriekšējā ceturksnī pārsniedzis 1000 eiro																					
Deklarācija par ienākumu no kapitāla (par gadu) - ja ienākums no kapitāla pieauguma ceturksnī NAV pārsniedzis 1000 eiro																					
Uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācija																					
Nodokļa samaksas termiņš																					
Gada pārskats par 2020. gadu (ja pārskata gads sakrīt ar kalendāro gadu)																					

Gramatveidība un nodokļi

FINANSES

ALTERNATĪVAIS FINANSĒJUMS UZŅĒMĒJDARBĪBAI

Kur aizņemties uzņēmējdarbībai citur, izņemot kredītiestādes? Kur iegūt informāciju? Vai ir droši aizņemties nebanku sektorā? Tie ir jautājumi, uz kuriem atbildes pašlaik jāmeklē Latvijā.

Vietējās rīcības grupas saskārušās ar problēmām, kad LEADER projekta iesniedzējs atsakās ieviest jau apstiprinātu projekta pieteikumu bankas aizdevuma atteikuma dēļ. Lai risinātu problēmu, tika meklēts veids, kā uzlabot alternatīvo aizdevumu piesaistes iespējas uzņēmējiem reģionos. Sešas biedrības – “Lauku partnerība Ziemeļgauja”, “Vidzemes lauku partnerība Brasla”, “Pierīgas partnerība”, “Kandavas partnerība”, “Rīgas rajona lauku attīstības biedrība” un “No Salacas līdz Rūjai” – noorganizēja pētījumu ELFLA projektā “Reģiona finanses reģiona uzņēmējdarbībai”. Projekta ideja – “Vietējo atbalsts vietējiem” jeb B2B (biznesa atbalsts biznesam) darbības princips, kur reģionālie uzņēmēji (t. sk. aizdevēji nebanku sektorā) tiek aicināti atbalstīt cita reģiona uzņēmēja biznesu. 52 pagastos, 6 pilsētās 2019. gada novembrī tika veikta aptauja. Tās mērķis bija noskaidrot esošo un potenciālo uzņēmēju finanšu vajadzības, iespējas sava uzņēmuma darbībai. Aptaujā piedalījās 314 respondenti. Pētījums un aptauja tapusi sadarbībā ar SIA “SKDS Pētījumu centrs”.

Aptaujā iegūtie secinājumi:

1. Nedaudz vairāk kā puse (53%) aptaujāto norādījuši, ka pēdējo 3 gadu laikā mēģinājuši piesaistīt finanses uzņēmējdarbības izveidei vai attīstībai;
2. Biežākie finanšu piesaistes veidi – 43% aptaujāto vērsušies bankā, 13% nebanku sektorā (privātie aizdevēji), ELFLA finansējums 12%, kooperatīvās krājaizdevu sabiedrībās 10%, ALTUM 8%, Nodarbinātības valsts aģentūras programmās 8%;
3. Trešdaļai no aptaujātajiem, kuri bija vērsušies bankā, nav izdevies

iegūt aizdevumu, galvenokārt nepietiekama nodrošinājuma dēļ. Nereti potenciālie aizņēmēji paši atteikušies turpināt finanšu piesaisti kredīta veidā saistībā ar paaugstinātām prasībām kredīta nodrošinājumam;

4. No finanšu piesaistes vajadzībām 26% bija summās līdz 10 000,00 eiro. 22% summās no 10 001,00 līdz 20 000,00 eiro, 13% robežās no 20 001,00 līdz 30 000,00 eiro, 14% no 30 001,00 līdz 50 000,00 eiro, 8% no 50 001,00 līdz 75 000,00 eiro;

Tiek meklēts veids, kā uzlabot alternatīvo aizdevumu piesaisti reģionos

5. No tiem aptaujas dalībniekiem, kuri pēdējo 3 gadu laikā centušies piesaistīt finansējumu uzņēmējdarbības izveidei jeb attīstībai, 52% ir vēlējušies saņemt SIA darbībai, 20% zemnieku saimniecībām, 18% pašnodarbinātas personas saimnieciskajai darbībai;

6. No visiem aptaujas dalībniekiem 2/3 daļas jeb 66% ir norādījuši finanšu piesaistes vajadzību tuvāko 5 gadu laikā uzņēmējdarbības aktivizēšanai, 39% no tiem ir norādījuši apgrozāmo līdzekļu pieejamības vajadzību summām līdz 10 000,00 eiro, 18% robežās no 10 001,00 līdz 20 000,00 eiro. Nedaudz vairāk kā trešdaļa jeb 36% aptaujas dalībnieku norādījuši aizdevuma izlietojuma termiņu līdz 5 gadiem.

Pētījuma rezultāti iezīmējuši lauku reģionu uzņēmēju aktivitāti, mērķus darbības aktivizēšanai un vajadzības finanšu piesaistei, meklējot finanšu avotus ārpus bankām. Īpaši Covid-19 seku likvidēšanai, aktivizējies sīko un mazo uzņēmēju konkurētspējas veicināšanas jautājums. Apgrozāmo līdzekļu pieejamība īstermiņam, ELFLA projektu līdzfinansējuma jeb priekšfinansējuma pieejamība (īpaši LEADER projektiem summās līdz 20 000,00 eiro ar atbalsta intensitāti vidēji 70%), darbinieku māsaimnie-

cību aizdevumu pamatsummu atlikšana jeb atmaksas termiņu pagarinājumi (vidēji summām līdz 5000,00 eiro).

Kādi pieejami alternatīvie aizdevumi uzņēmējiem reģionos?

Kooperatīvās krājaizdevu sabiedrības

KKS ir patlaban visaktīvākie alternatīvo aizdevumu pakalpojumu sniedzēji reģionos. Pakalpojums ietver kā iespējas, tā ierobežojumus. KKS būtība ir sniegt finansiālu atbalstu un organizēt noguldījumus saviem biedriem skaidri iezīmētās ģeogrāfiskās darbības teritorijās. Piemēram, KKS “Allažu Saime” sniedz pakalpojumus Siguldas novada un kaimiņu novadu interesentiem. Labā ziņa – faktiski Latvijā reģistrētas 34 KKS (Finanšu un kapitāla tirgus komisijas dati), sliktā ziņa – ne visiem Latvijas novadiem pieejami KKS pakalpojumi, ne visas reģistrētās KKS ir aktīvas. Ne mazāk svarīga ir ierobežojošā darbība juridiskām personām. Faktiski aizdevumu izsniegšana pieejama zemnieku saimniecībām, individuāliem komersantiem. SIA un citām komercdarbības formām aizņemšanās iespējas ir ierobežotas. Tomēr, neskatoties uz ierobežojumiem, KKS ir vienīgais reālais atbalsta instruments uzņēmējam reģionā, īpaši situācijā, kad vajadzīgi apgrozāmie jeb investīciju līdzekļi summā līdz 15 000,00 eiro. Būtiska ir KKS darbības ideja – atbalstīt savas darbības teritorijas interesentus (biedrus), kā fiziskas, tā juridiskas personas, lai nauda paliek reģionā. Par KKS biedru iespējams kļūt, veicot biedru naudas iemaksu. Katras KKS biedru uzņemšanas un pakalpojumu sniegšanas veids ir individuāls. Aizdevumu procentu likmes draudzīgas – vidēji 8% gadā.

Faktoringa pakalpojumi

Salīdzinoši jauns pakalpojums. Faktoringa ir naudas summa uzņēmumam apmaiņā pret debitora rēķiniem. Tas darbojas sekojoši: 1) Uzņēmums ir pārdevis savas preces/pakalpojumus un nav saņēmis rēķina apmaksu. 2) Neapmaksāto rēķinu uzņēmums iesniedz faktoringa pakalpojuma sniedzējam un saņem vidēji 80–90% no neapmaksātās summas.

► 16. lpp.

◀ 15. lpp.

3) Debitora norēķinus par saņemtajām precēm turpmāk veicam faktoringa sniedzējam; 4) Pēc pilnas debitora summas saņemšanas faktoringa pakalpojuma sniedzējs veic norēķinu ar uzņēmumu par atlikušajiem 20–10% + sava pakalpojuma procenti.

Būtiski apzināties – faktoringa nav kredīts. Atbilstoši Komerclikumam faktoringa ir naudas prasījuma pret trešo personu (pircēju) nodošana faktoram par atlīdzību. Tātad faktors neaizdod naudu savam klientam – pārdevējam, bet gan nopērk no konkrētiem pārdevēja rēķiniem izrietošus naudas prasījumus. Liela nozīme šī pakalpojuma piesaistē ir pakalpojuma līgumā minētajai darījuma summai, ķīlas un saistību lielumam, soda % u. c.

Pakalpojumu ir iespējams apdrošināt. Gadījumā, ja debitors neveic pilnu apmaksas summu, tās starpību sedz apdrošinātājs. Šo pakalpojumu piedāvā populārākās komercbankas Latvijā un plašs komersantu loks atrodams, meklējot faktoringa pakalpojuma sniedzēju interneta vietnēs.

Izvēloties alternatīvo pakalpojumu sniedzēju, liela uzmanība jāpievērš šī pakalpojuma papildu izmaksām un riskiem. Līdz debitora maksājuma pilnīgai saņemšanai pārdotā prece/pakalpojums ir ķīla, iespējams, būs vajadzīgi papildu ķīlas objekti. Faktoringa darījums ir trīspusējs, ietver notariāli nostiprinātu ķīlu un darījumu. Summas ir vidēji no 1000,00 eiro ar komisijas maksājumu vidēji 350,00 eiro. Pastāv iespēja norēķina termiņu pagarināt, paredzot papildus % maksājumu. Faktoringa pakalpojumi ir ērti apgrozāmo līdzekļu piesaistei. Iespējams, darījumu summai vairāku tūkst. eiro apmērā šis ir risinājums. Noteikti organizējamas konsultācijas par juridisko atbalstu pirms šī darījuma slēgšanas, lai izslēgtu pārpratumus.

Investīcijas P2P platformās

Platformas paredzētas investīciju piesaistei kā fiziskām, tā juridiskām personām. P2P jeb "peer-to-peer" jeb "kredīts vienlīdzīgam ar vienlīdzīgu" ir platforma, kurā satiekies investoram ar investīcijas ņēmēju jeb aizdevējam ar aizdevuma ņēmēju. Latvijā ir veidotas

vairākas, pat pasaulē zināmas platformas. P2P platformas darbībā vidējais investētā kapitāla atdeves % ir 10, kas ir salīdzinoši augsts rādītājs. Banku sektorā noguldījumu atdeves ~1,5% gadā.

Platformas darbība ļauj kļūt par investoru teju jebkuram ar konkrētu naudas summu, sasniedzot pilngadību. Savukārt aizņēmēji savu vajadzību aizņemties piesaka platformas īpašniekiem, kur tiek veikta aizņēmēja riska analīze atbilstoši platformas īpašnieka izveidotiem kritērijiem. Pamata kritēriji – kredītu vēsture, aktīvu likviditāte, uzņēmējdarbības nozare u. c. Faktiski platformas īpašnieki nodrošina investīciju devēju ar jau izvērtētu aizņēmēja piedāvājumu. Izvēli, kuram, kādā summas apjomā aizdot jeb investēt, pieņem pats investors/aizdevējs. Katras platformas darbība ir atšķirīga, piedāvājot investoriem atšķirīgus pakalpojumus savu aizdevumu risku mazināšanai, aizdevumu termiņiem un darbības teritorijām.

Platformai ir būtisks trūkums – augsts risks tās investoriem. Atšķirībā no KKS platformā ieguldītais neietver garantijas par ieguldījumu drošību. Platforma var pārtraukt savu darbību un investētais finansējums neatgriezeniski tiek zaudēts. Līdz ar šo risku platformas darbības % likmes ir mainīgas un svārstās no 8 līdz 30% un vairāk atkarībā no aizdotās summas, nozares u. c.

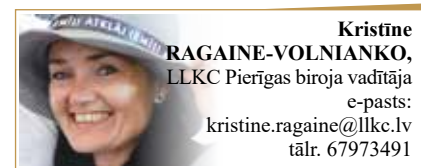
No šī gada P2P platformām Latvijā dota iespēja iegūt ISB licenci, kas padara klientu ieguldīšanu daudz drošāku. Jaunā likumdošana licences īpašniekiem pašlaik garantē atlīdzību ieguldījumiem līdz 20 000 eiro. Gadījumā, ja kaut kas notiek ar P2P platformu, klienti

saņem atpakaļ naudu trīs mēnešu laikā. Vairāki Latvijas P2P ir pieteikušies šai licencei, pagaidām apstiprinājumi tās saņemšanai vēl nav doti.

P2P kā efektīvs puļa finansēšanas veids ES ir zināms no 2005. gada un turpina veiksmīgi attīstīties, paplašinoties pakalpojumu sniedzējiem.

Lai pārliecinātos par jūsu izvēlēto alternatīvo aizdevēju uzņēmējdarbībai, aicinām izmantot Latvijā atbildīgo institūciju datu bāzes, piemēram, "Finanšu un kapitāla tirgus komisijas" un "Finanšu nozares asociācijas".

ELFLA projekta "Reģiona finansēšanas reģiona uzņēmējdarbība" Nr.18-00-A019.332-000005, Lauku attīstības programmas 2014.–2020. gadam pasākumā "Starpterritoriālā un starpvalstu sadarbība". [L](#)

Lauku Lapa

Izdots SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs" Apgāda
Adrese: Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pagasts, Ozolnieku novads, LV-3018
Tālrunis: 63050220
Apgāda vadītāja Iveta Tomsone
"Lauku Lapas" redaktore Dace Millere
Reģistrācijas Nr. 000740319
Iespēsts SIA "IBC Print Baltic"
"Lauku Lapa" var abonēt
Latvijas Pastā,
abonēšanas indekss 1163
Citējot un/vai pārpublicējot izdevuma "Lauku Lapa" rakstus, atsauce obligāta. Pārpublicēšanai jāsaņem Apgāda rakstiska atļauja.

